

Sygn. akt I C 1755/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 września 2015 roku

Sąd Rejonowy dla Warszawy M. w W. Wydział I Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Aleksandra Koman

Protokolant: Klaudia Akacka

po rozpoznaniu w dniu 04 września 2015 roku w Warszawie na rozprawie sprawy

z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.

przeciwko K. S. i A. K. (1)

o zapłatę

na skutek zarzutów pozwanej A. K. (1) od nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 07 października 2013 roku wydanego w sprawie o sygn. akt II Nc 31884/13

utrzymuje w mocy nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 07 października 2013 roku wydany w sprawie o sygn. akt II Nc 31884/13 w całości w stosunku do pozwanej A. K. (1).

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 17 września 2015 roku

Pozwem z dnia 25 września 2013 r. powód (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. wniósł o zasądzenie nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym solidarnie od pozwanych K. S. oraz A. K. (1) kwoty 48.562,82 zł. wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz o zasądzenie solidarnie od pozwanych na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, że powód jest w posiadaniu weksla własnego wystawionego na jego zlecenie przez pozwanego K. S., a poręczonego przez pozwaną A. K. (1). Weksel został wypełniony wobec niewywiązania się przez pozwanego z zawartej z powodem umowy leasingu nr (...). Suma wekslowa, na którą został uzupełniony weksel, odpowiada zadłużeniu pozwanego K. S. z tytułu w/w umowy. Pomimo upływu terminu płatności weksla ani wystawca, ani poręczyciel nie zapłacili sumy wekslowej. Powód podniósł również, że pozwani nie zastosowali się do wezwania do zapłaty.

(pozew – k. 2-4)

W dniu 07 października 2013 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy M. w W. II Wydział Cywilny w sprawie o sygn. akt II Nc 31884/13 wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym orzekając, iż pozwani K. S. oraz A. K. (1) zobowiązani są solidarnie zapłacić stronie powodowej (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. kwotę 48.562,82 zł. wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 25 września 2013 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 3.024,25 zł. tytułem kosztów procesu, w tym kwotę 2.417 zł. tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

(nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym – k. 39).

Zarzuty od w/w nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym wniosła jedynie pozwana A. K. (1). Pozwana zaskarżyła powyższe orzeczenie w całości, wnosząc jednocześnie o uchylenie wydanego w sprawie nakazu zapłaty i oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie na jej rzecz od strony powodowej kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Ustosunkowując się do żądania wywiedzionego w pozwie pozwana podniosła szereg zarzutów, w tym: 1) zarzut bezskuteczności umowy leasingu, 2) zarzut nieważności weksla, 3) zarzut bezskuteczności umowy poręczenia, 4) wypełnienia weksla niezgodnie z deklaracją wekslową z uwagi na przedawnienie roszczenia ze stosunku podstawowego, 5) niesprawdzalności sumy wekslowej oraz 6) niewykazania wysokości dochodzonego roszczenia jak również 7) nieprzedstawienia pozwanej weksla do zapłaty w sposób prawem przewidziany.

(zarzuty od nakazu zapłaty k. 50-51 oraz k. 70-75)

W dniu 13 lipca 2015 r. wpłynęła odpowiedź na zarzuty od nakazu zapłaty, w której pełnomocnik powoda wniósł o utrzymanie nakazu zapłaty z dnia 07 października 2013 r. w mocy w całości oraz zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kwoty 2.400 zł tytułem dalszych kosztów zastępstwa procesowego. Powód ustosunkowując się kolejno do podniesionych przez pozwaną zarzutów wskazał, że umowa leasingu nr (...) została zawarta w dniu 16 marca 2009 r. przez pełnomocników powoda - M. R. oraz J. G. w ramach udzielonego im umocowania, a w niniejszej sprawie doszło bez wątplenia do powstania zobowiązania wekslowego poręczycielki weksla. Powód wskazał, że podniesienie przez pozwaną zarzutów dotyczących stosunku podstawowego powoduje przeniesienie na nią ciężaru udowodnienia wywiedzionych przez nią twierdzeń odnośnie wysokości sumy wekslowej. Nadto powód podniósł, że wypełnienie weksla nastąpiło przed upływem terminu przedawnienia roszczenia ze stosunku podstawowego, a zawiadomienie o wypełnieniu weksla oraz wezwanie do zapłaty powód wysłał na adres wskazany przez pozwaną w deklaracji wekslowej, gdyż pozwana nie poinformowała go o zmianie miejsca zamieszkania.

(odpowiedź na zarzuty k. 93-97)

W toku postępowania strony podtrzymały swoje dotychczasowe stanowiska w sprawie.

(pismo procesowe pozwanej – k.115-116 , protokół rozprawy z dnia 04 września 2015 r.– k. 125).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 16 marca 2009 roku pomiędzy (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. (finansującym), a K. S., prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą (...) K. S. (korzystającym) została zawarta umowa leasingu nr (...), której przedmiotem były hydrauliczne nożyce wyburzeniowe H.. W § 5 umowy strony określiły, że w celu zabezpieczenia roszczeń finansującego wynikających z umowy korzystający wystawi i wręczy finansującemu najpóźniej w momencie podpisywania umowy weksel in blanco opatrzony klauzulą „bez protestu” wraz z deklaracją wekslową. W przypadku pogorszenia się sytuacji finansowej korzystającego lub też nie wywiązywania się przez korzystającego z zobowiązań wynikających z umowy, finansujący będzie miał prawo żądać od korzystającego ustanowienia innych zabezpieczeń. Nieustanowienie takich zabezpieczeń przez korzystającego stanowić miało istotne naruszenie umowy uzasadniające skorzystanie przez finansującego z prawa jej wypowiedzenia. Integralną część umowy stanowiły Ogólne Warunki Leasingu (dalej (...)).

Umowę leasingu podpisali za (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. M. R. oraz J. G. umocowani do działania w jej imieniu na mocy pełnomocnictw. Pełnomocnictwo M. R. zostało udzielone w dniu 11 grudnia 2006 r. przez członka zarządu spółki (...) działającego łącznie z prokurentem M. Z., a wypowiedziane w dniu 31 grudnia 2009 r., natomiast pełnomocnictwa J. G. udzieliłi dwaj członkowie zarządu – J. P. jako prezes zarządu oraz M. M. w dniu 18 czerwca 2007 r.

(umowa k. 28-31, pełnomocnictwa k. 99-100)

Strony umowy leasingu ustaliły, że w przypadku każdej z umów wynagrodzenie płatne jest w ratach, zgodnie z postanowieniami załącznika nr 1 do umowy. Stosownie do treści (...) miesięczne raty leasingowe były wyliczane metodą annuitetową w oparciu o wewnętrzną stopę zwrotu (...) równą w skali roku stawce bazowej powiększonej o stałą marżę ponad stawkę bazową. Część odsetkowa miesięcznej raty leasingowej jest wyliczana wg następującego wzoru: $BP * (...) / 12$, gdzie BP jest to bilans płatności pozostały po zafakturowaniu poprzedniej raty. Suma pierwszej raty, części kapitałowej rat leasingowych i wartości końcowej przedmiotu leasingu wyrażonych w walucie umowy odpowiada ostatecznej wartości początkowej przedmiotu leasingu. Ostateczna wysokość rat leasingowych wyrażonych w walucie umowy potwierdzona zostanie przez finansującego w nowym harmonogramie rat leasingowych.

(umowa k. 28-31, ogólne warunki leasingu k. 32-37, harmonogram leasingu dla korzystającego k. 101)

W przypadku wypowiedzenia umowy przez finansującego z przyczyn leżących po stronie korzystającego wskazanych w § 13.2 (...), dotychczas zapłacone raty leasingowe nie podlegały zwrotowi, a finansujący uprawniony był do natychmiastowego przejścia posiadania przedmiotu leasingu. Korzystający zapłacić miał wówczas na rzecz finansującego odszkodowanie z tytułu przedwczesnego zakończenia leasingowego (co odpowiadało obowiązkowi finansującego wystawienia korzystającemu noty z wyliczeniem tej kwoty) na sumę: (i) kwoty wszystkich rat leasingowych przewidzianych w umowie za cały podstawowy okres leasingu, a niezapłaconych dotychczas wraz z wartością końcową, zdyskontowanej stawką równą połowie stawki bazowej obowiązującej w dniu rozwiązania umowy; oraz (ii) kosztów i wydatków związanych z przejściem oraz zbyciem przedmiotu leasingu, w tym kosztów pomocy prawnej. W nocie finansujący określić miał termin płatności wyliczonego odszkodowania. Finansujący zwracał część zapłaconego odszkodowania w wysokości równej cenie netto uzyskanej w wyniku sprzedaży przejętego przez finansującego przedmiotu leasingu, pomniejszonej o koszty sprzedaży, o ile finansujący otrzyma cenę sprzedaży nie później niż w ciągu 6 miesięcy od dnia rozwiązania umowy.

(ogólne warunki leasingu k. 36)

Na zabezpieczenie ewentualnych zobowiązań korzystającego wobec finansującego mogących powstać z tytułu zawartej umowy K. S. wystawił weksel własny in blanco. Weksel został poręczony przez A. K. (2). Zgodnie z deklaracją wekslową, podpisaną również przez A. K. (2), finansujący miał prawo wypełnić weksel do kwoty odpowiadającej sumie zaległych rat leasingowych, wszelkich innych opłat i należności wynikającym z umowy leasingu, w tym odsetek za opóźnienie, odszkodowań i kosztów. A. K. (1), jako poręczyciel, poręczyła za wszelkie zobowiązania K. S. wynikające lub związane z umową leasingu, w tym za zobowiązania wynikające z weksla.

(weksel - k. 19, deklaracja wekslowa k. 27)

Pismem z dnia 10 kwietnia 2013 r. (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. wezwała K. S. do dokonania zapłaty zaległej opłaty leasingowej nr 48 w kwocie 4.007,38 zł oraz opłaty tytułem ubezpieczenia przedmiotu leasingu w wysokości 1.733,00 zł w terminie 7 dni od dnia doręczenia niniejszego wezwania pod rygorem rozwiązania umowy leasingu ze skutkiem natychmiastowym.

(wezwanie do zapłaty nr (...) k. 102)

W dniu 29 maja 2013 roku powód wypowiedział umowę leasingu nr (...) na podstawie § 13.2 (...) oraz wezwał pozwanego K. S. do przeniesienia posiadania przedmiotu leasingu na finansującego, które miało nastąpić w ciągu trzech dni od daty otrzymania pisma. Jednocześnie poinformował pozwanego o tym, że przedmiot leasingu zostanie sprzedany za najwyższą cenę z otrzymanych ofert kupna.

(oświadczenie o wypowiedzeniu k.105, zwrotne potwierdzenie odbioru k. 106)

W związku z wypowiedzeniem umowy leasingu w dniu 30 lipca 2013 roku powód wystawił notę księgową nr (...) na kwotę 34.614,02 zł oraz przedstawił wyliczenie kwoty odszkodowania zgodnie z zapisami § 13.3 (...).

(nota księgowa nr (...) k.113)

Wskutek niewykonania zobowiązań wynikających z przedmiotowej umowy leasingu przez (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. w dniu 16 marca 2009 roku wypełniła weksel na kwotę 48.562,82 zł, o czym zawiadomiła dłużników wekslowych, w tym poręczyciela wekslowego A. K. (2). Przedmiotowy weksel płatny był do dnia 23 sierpnia 2013 roku. Kwota wskazana na wekslu odpowiadała równowartości: trzech zaległych rat leasingowych w wysokości 12.035,27 zł; kwoty odszkodowania (wynagrodzenia leasingowego) ustalonej zgodnie z § 13.3 OWU w wysokości 34.614,02 zł; kwoty ubezpieczenia w wysokości 1.733,00 zł, odsetek w kwocie 57,53 zł oraz dodatkowej opłaty w wysokości 123,00 zł.

Pismami z dnia 27 sierpnia 2013 roku powód wezwał pozwanych do zapłaty kwoty 48.562,82 zł wynikającej z weksła wystawionego przez K. S. na zlecenie (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W..

(weksel - k. 19, zawiadomienie o wypełnieniu weksła k. 24, wezwanie do zapłaty k. 20-21, harmonogram zaległych płatności k. 25, faktury VAT wystawione tytułem zaległych opłat leasingowych k. 107-109, 111, faktura VAT k. 110, nota odsetkowa nr (...) k. 112)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dowody z przywołanych powyżej dokumentów, których autentyczność nie była kwestionowana przez żadną ze stron. Zdaniem Sądu wskazane powyżej dokumenty nie budziły wątpliwości w zakresie ich treści i pochodzenia od poszczególnych osób oraz zostały sporządzone w sposób rzetelny. Ponadto ich treść nie została w toku postępowania zakwestionowana przez żadną ze stron, a Sąd nie znalazł podstaw do zakwestionowania ich wartości dowodowej z urzędu.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo było zasadne i zasługiwało na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie bezsporne było, że powód jest posiadaczem weksła własnego wystawionego przez pozwanego K. S. w dniu 16 marca 2009 roku w W. opiewającego na kwotę 48.562,82 złotych z terminem płatności do dnia 23 sierpnia 2013 roku, a poręczonego przez pozwaną A. K. (1).

W pierwszej kolejności wskazać należy, że weksel jest dokumentem formalnym, który musi być wystawiony pod rygorem nieważności w formie i według treści przepisanej ustawą z dnia 28 kwietnia 1936 r. Prawo wekslowe. Weksel jest papierem wartościowym, ucieleśniającym bezwarunkowe i abstrakcyjne zobowiązanie pieniężne osób, które złożyły na nim swoje podpisy. Taki charakter weksła rodzi określone następstwa w sferze charakteru zobowiązania wekslowego, stosunku roszczenia w nim inkorporowanego do roszczenia, które miał zabezpieczać, w szczególności wzajemnego ich powiązania, a także obowiązków strony czynnej w zakresie udokumentowania podstawy żądania. Nie ulega wątpliwości, że prawo wekslowe dopuszcza możliwość wystawienia tzw. weksła in blanco czyli takiego weksła, który w chwili wystawienia nie zawiera wszystkich elementów niezbędnych dla jego ważności określonych w art. 1 i 2 oraz 101 i 102 prawa wekslowego. Mimo, iż ustawa nie zawiera legalnej definicji takiego weksła należy uznać, że jest to dokument zawierający co najmniej podpis wystawcy złożony w zamiarze zaciągnięcia zobowiązania wekslowego. Za weksel in blanco należy uznać także dokument opatrzony samym tylko podpisem poręczyciela (por. wyrok SA w Gdańsku z dnia 10 marca 1994 r., I ACr 1178/94, OSA 1995, z. 3, poz. 8). Zwyczajnie weksel in blanco składany jest na zabezpieczenie wierzytelności lub na zabezpieczenie roszczeń mogących powstać w przyszłości z tytułu szkód i strat, jakie może spowodować wystawca weksła. Z chwilą wystawienia weksła in blanco i wręczenia go wierzycielowi następuje zawarcie porozumienia między wystawcą weksła, a osobą, której ten weksel zostaje wręczony określające sposób jego uzupełnienia. Porozumienie takie jest umową zawieraną pomiędzy odbiorcą weksła, a wystawcą weksła.

W doktrynie i orzecznictwie prezentowany jest pogląd, iż dokument weksła podpisany przez dłużnika wekslowego i wydany przyszłemu wierzycielowi z tego papieru wartościowego w stanie niezupełnym, mający pełnić funkcję zabezpieczenia roszczenia ze stosunku pozawekslowego traci, w ramach stosunku wystawcy z remitentem, istotną cechę zobowiązania wekslowego jaką jest abstrakcyjność. Weksel gwarancyjny nie jest wekslem abstrakcyjnym, lecz

wekslem gwarantującym wykonanie zobowiązania, a więc „kausalnym” (tak: Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 18 listopada 1970 r., I PR 407/70). W wypadku wystawienia weksła mającego na celu zabezpieczenie wierzytelności, zobowiązanie cywilne wystawcy nie wygasa, lecz istnieje nadal. Wskutek tego wierzycielowi przysługuje, obok roszczenia pierwotnego wynikającego ze stosunku cywilnoprawnego, nowe roszczenie oparte na wekslu. Przedmiot obu roszczeń jest jednak ten sam i zaspokojenie wierzyciela następuje tylko raz, przy czym z chwilą zaspokojenia wygasa zobowiązanie dłużnika i wierzyciel powinien zwrócić mu weksel. Jeśliby dochodził wierzytelności wekslowej, to spotkałby się z zarzutem, że wierzytelność, na której zabezpieczenie został wystawiony weksel, nie istnieje, a zatem zobowiązanie wekslowe także wygasło. Ponieważ weksel jedynie zabezpiecza wierzytelność cywilną, przeto dłużnikowi przysługują przeciwko roszczeniu wekslowemu te wszystkie zarzuty, jakie mu przysługują przeciwko roszczeniu cywilnemu (zob. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 31 maja 2001 r., V CKN 264/00). Innymi słowy istnienie zobowiązania wekslowego uwarunkowane jest istnieniem roszczenia ze stosunku prawnego, którego wykonanie wedle zamiaru stron papier wartościowy miał zabezpieczać. Wystawienie weksła w takich uwarunkowaniach spełnia wszelkie cechy czynności prawnej zabezpieczającej, której przyczyną prawną zdziałania jest wola zabezpieczenia interesów wierzyciela z innego stosunku prawnego (*causae cavendi*). Brak powstania roszczenia lub jego wygaśnięcie powoduje odpadnięcie przyczyny prawnej wystawienia weksła, dezaktualizuje inkorporowane w nim roszczenie. Remitent takiego weksła nie może wykreować na podstawie takiego papieru roszczenia oderwanego od podstawy prawnej wystawienia tego dokumentu. Brak roszczenia ze stosunku podstawowego powoduje, iż mimo wystawienia i uzupełnienia weksła gwarancyjnego nie powstaje roszczenie wekslowe w nim ucieleśnione.

W sprawie niniejszej pozwana, będąca poręczycielem weksła niepełnego w chwili wystawienia, a wystawionego na zabezpieczenie roszczenia wynikającego z umowy nr (...), zakwestionowała stosunek podstawowy łączący strony umowy leasingu, oraz podniosła szereg zarzutów, w tym wypełnienia weksła niezgodnie z deklaracją wekslową.

Pomimo przeniesienia sporu ze stosunku wekslowego na stosunek podstawowy ciężar dowodu, że weksel *in blanco* wypełniono w sposób sprzeczny z porozumieniem spoczywa na dłużniku wekslowym, który zarzut podniósł. Jednak w przypadku zakwestionowania prawidłowości uzupełnienia weksła *in blanco*, wierzyciel ma obowiązek wskazać z jakiego tytułu domaga się zapłaty oraz przedstawić stosowne wyliczenie dochodzonej kwoty. Jest bowiem oczywiste, że w razie wypełnienia weksła *in blanco* w zakresie sumy wekslowej przez wierzyciela osobistego (remitenta), wierzyciel ten nie może zasłaniać się wobec dłużnika abstrakcyjnością zobowiązania wekslowego, gdy dłużnik roszczenie kwestionuje lub żąda rozliczenia dochodzonej kwoty. Wierzyciel ma wówczas obowiązek podać, z jakiego tytułu domaga się zapłaty i przedstawić stosowne wyliczenie (tak Sąd Apelacyjny w Gdańsku w wyroku z dnia 6 listopada 2012 r., I ACa 1578/11). Zarzut nieistnienia roszczenia ze stosunku podstawowego rodzi po stronie czynnej obowiązek ustosunkowania się do zarzutów dłużnika i wyjaśnienie istoty stosunku podstawowego wraz z wykazaniem przysługującej mu sumy wekslowej. Ciężar dowodu spoczywa zatem na powodzie, a pozwany w razie zaprzeczenia powinien przeprowadzić dowód przeciwny (wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 17 listopada 2011 r., I ACa 926/11). Podniesienie przez pozwaną zarzutów ze stosunku podstawowego zobowiązuje powoda do złożenia oświadczenia co do nich (art. 210 § 2 k.p.c.). Oświadczenie to – siłą rzeczy – polega na przytoczeniu dalszych faktów dotyczących stosunku podstawowego i uzasadniających, w związku z odpowiednimi przepisami prawa cywilnego, roszczenie cywilnoprawne z tego stosunku (tak Sąd Najwyższy w powołanej wyżej uchwale z dnia 24 kwietnia 1972 r.)

W zarzutach od nakazu zapłaty pozwana podniosła szereg zarzutów, w tym:

- 1) zarzut bezskuteczności umowy leasingu,
- 2) zarzut bezskuteczności umowy poręczenia
- 2) zarzut nieważności weksła,
- 4) wypełnienia weksła niezgodnie z deklaracją wekslową z uwagi na przedawnienie roszczenia ze stosunku podstawowego,

- 5) niesprawdzalności sumy wekslowej
- 6) niewykazania wysokości dochodzonego roszczenia
- 7) nieprzedstawienia pozwanej weksła do zapłaty w sposób prawem przewidziany.

Odnosząc się kolejno do podniesionych przez pozwaną zarzutów podkreślić należy, iż w świetle całokształtu materiału dowodowego zebranego w sprawie nie ulega wątpliwości, że pozwanego K. S. łączyła z powodem umowa leasingu nr (...) z dnia 16 marca 2009 r., z której wynikał obowiązek korzystającego do przyjęcia przedmiotu leasingu do używania oraz zapłaty rat leasingowych i innych płatności oraz wykonania innych obowiązków przewidzianych w umowie. Pozwana w pierwszej kolejności zarzucała bezskuteczność tej umowy jako podpisanej przez osoby, co do których nie wykazano, że skutecznie działały jako pełnomocnicy strony powodowej (falsus procurator). Taki zarzut pozwana wywiodła z braku ujawnienia osób podpisujących umowę w KRS powoda, podnosząc, że do umowy nie dołączono stosownych pełnomocnictw.

Zarzut ten okazał się całkowicie chybiony, gdyż powód w toku procesu wykazał, że powódka odpowiednio w dniach 11 marca 2009 r. i 18 czerwca 2007 r., udzieliła pełnomocnictw do zawarcia umowy leasingu pracownikom: M. R. i J. G.. Umowa leasingu została zaś zawarta w dniu 16 marca 2009 r., a zatem w okresie gdy w/w osoby były umocowane do działania w imieniu i na rzecz spółki i mogły tym samym skutecznie zawrzeć umowę leasingu z pozwanym.

Odnosząc się do drugiego z zarzutów, a mianowicie bezskuteczności umowy poręczenia wskazać należy, że jest on całkowicie bezzasadny. Pozwana wskazywała, że do powstania stosunku poręczenia niezbędna jest umowa między poręczycielem weksła, a wierzycielem, umowa leasingu nie przewidywała zaś poręczenia.

W ocenie Sądu poręczenie przez pozwaną A. K. (2) za wystawcę weksła nie budzi żadnych wątpliwości. Należy bowiem uznać, iż poprzez umieszczenie na wekslu za słowami „poręczam za wystawcę” swojego imienia i nazwiska, pozwana udzieliła poręczenia wekslowego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. Prawo wekslowe. Zgodnie bowiem z art. 31 w/w ustawy poręczenie wekslowe powstaje przez umieszczenie na wekslu albo na przedłużku podpisu poręczyciela oznaczonego wyrazem „poręczam” lub innym zwrotem równoznacznym. Poręczenie powinno wskazywać za kogo je dano, a w braku takiej wskazówki uważa się, że poręczenia udzielono za wystawcę. Nadto już sam podpis na przedniej stronie weksła uważa się za udzielenie poręczenia z wyjątkiem, gdy jest to podpis wystawcy lub trasata. Art. 31 tej ustawy nie wymaga bowiem, by zwrot "poręczam" lub inny równoznaczny, umieszczył na odwrocie weksła poręczyciel. (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 28 lutego 2013 r. I ACa 19/13)

Oświadczenie woli złożone przez pozwaną na wekslu upoważnia zatem do stwierdzenia, że spełnia ono wszystkie przesłanki niezbędne do ważnego poręczenia wekslowego, określonego w art. 31 prawa wekslowego i ujawnia wolę pozwanej do wystąpienia w charakterze poręczyciela korzystającego (K. S.). Pozwana wywodziła, że samo złożenie podpisu na wekslu przez poręczyciela nie powoduje powstania stosunku poręczenia, gdyż konieczna jest odrębna umowa zawarta między poręczycielem, a wierzycielem, natomiast przedmiotowa umowa leasingu nie przewidywała poręczenia. Należy jednak wskazać, że poręczenie wekslowe jest instytucją całkowicie odrębną od poręczenia cywilnego i stosuje się do niego wyłącznie przepisy prawa wekslowego. Przepisy Kodeksu cywilnego o poręczeniu nie mają zatem zastosowania do poręczenia wekslowego nawet w drodze analogii (por. wyrok SN z dnia 24 października 2003 III CK 35/02, LEX nr 148666. Deklaracja wekslowa podpisana również przez poręczyciela wekslowego jest wiążącą strony umową, która określa samoistnie warunki wypełnienia weksła in blanco (art. 10 Prawa wekslowego).

Konsekwencją poręczenia wekslowego jest przyjęcie abstrakcyjnej odpowiedzialności przez poręczającego za dług osoby podpisanej na wekslu. Poręczenie wekslowe (awal) jest zarazem poręczeniem o podwójnej naturze. Z jednej strony awal jest zobowiązaniem akcesoryjnym o specyficznym charakterze związanym z formalizmem wekslowym, z drugiej zaś jest zobowiązaniem samodzielnym niezależnym od zobowiązania głównego. Akcesoryjny charakter poręczenia wekslowego wyraża się w uzależnieniu istnienia zobowiązania poręczyciela od istnienia zobowiązania poręczonego. Nadto poręczyciel odpowiada w tych samych granicach co dłużnik główny, a jego zobowiązanie wygasa

dopiero z momentem ustania zobowiązania poręczonego. Znamiennym dla charakteru tego poręczenia jest również, że poręczenie wekslowe jest zobowiązaniem nieodwołałym tj. nie może być przez poręczyciela odwołane nawet wówczas, gdy zostało udzielone na wekslu in blanco.

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy wskazać należy, że pozwana A. K. (2) była poręczycielem zobowiązania zaciągniętego przez K. S., a jej zobowiązanie z tego tytułu zyskało samodzielny byt już z chwilą wypełnienia przez stronę powodową wystawionego przez K. S. weksla in blanco, natomiast wysokość zobowiązania pozwanej była determinowana aktualnym na dzień wypełnienia weksla stanem zadłużenia K. S. jako korzystającego na podstawie umowy leasingu. Z deklaracji wekslowej przecież dobitnie wynika, że pozwana jako poręczyciel podpisała oświadczenie, w którym jednoznacznie stwierdziła, iż poręcza solidarnie za wszelkie zobowiązania korzystającego istniejące i w przyszłości mogące powstać oraz że wyraża zgodę na treść deklaracji wekslowej. Trzeba bowiem zaznaczyć, że deklaracja wekslowa podpisana przez poręczyciela, tak jak to ma miejsce w rozpoznawanej sprawie, ma charakter umowy wiążącej strony (zob. np. A. S.: Kilka uwag o poręczeniu wekslowym, Przegląd Sądowy 1998 r. nr 10, str. 14).

W ocenie Sądu także kolejny zarzut pozwanej, a mianowicie zarzut nieważności weksla, okazał się nietrafny. Pozwana wskazywała, że skoro umowa leasingu jest bezskuteczna to zabezpieczenie w postaci weksla jest nieważne.

Sąd stoi bowiem na stanowisku, że weksel został spełnia wszelkie przesłanki uznania go za ważny w rozumieniu ustawy Prawo wekslowe, zarówno co do formy jak i treści. Jak wskazano zaś wyżej umowa leasingu jest w pełni ważna i skuteczna, doszło zresztą do jej wykonania przez Finansującego, a tym samym również weksel stanowiący zabezpieczenie prawidłowego wykonania tej umowy przez pozwanego jest ważny.

Przechodząc do oceny kolejnego zarzutu pozwanej w postaci wypełnienia weksla niezgodnie z deklaracją wekslową z uwagi na przedawnienie roszczenia ze stosunku podstawowego Sąd uznał, że nie zasługuje on na uwzględnienie.

Analiza materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, w szczególności w postaci dokumentacji stwierdzającej sposób obliczenia wysokości zadłużenia korzystającego na dzień wypełnienia weksla, nie wzbudza wątpliwości Sądu co do prawidłowości wypełnienia weksla zgodnie z deklaracją wekslową dotyczącą umowy leasingu nr (...) z dnia 16 marca 2009 r. Kwota, na którą został uzupełniony weksel własny poręczony przez pozwaną, odpowiada kwocie do jakiej żądania, zgodnie z umową i uzupełniającymi jej postanowienia (...), był uprawniony powód. Mając bowiem na względzie fakt niewywiązania się przez dłużnika głównego K. S. z zobowiązania objętego zabezpieczeniem, niewątpliwym jest, że odpowiedzialność A. K. (2) jako poręczyciela obejmuje również wszelkie dodatkowe zobowiązania przewidziane zobowiązaniem głównym, a zatem także roszczenia z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania jak np. roszczenie o odsetki czy koszty wywołane dochodzeniem roszczenia. Mając na uwadze wyżej przedstawione okoliczności należało stwierdzić, iż podniesiony przez stronę pozwaną zarzut wadliwego rozliczenia przez powoda umowy leasingu nie mógł odnieść zamierzonego rezultatu. Pozwana – jak już wyżej wspomniano - nie zdołała skutecznie zakwestionować istnienia i wysokości każdego z zobowiązań należnego finansującemu, pomimo, iż to na niej – jako na dłużniku wekslowym - ciążył obowiązek wykazania zasadności swojego stanowiska. Pozwana nie zdołała tym samym udowodnić, że zobowiązanie ze stosunku podstawowego (tj. z umowy leasingu), które weksel miał zabezpieczać nie istnieje, bądź że wysokość każdego z zobowiązań opiewa na niższą kwotę, niż suma wekslowa. W tym miejscu należy jeszcze raz podkreślić, że podniesienie przez dłużnika zarzutów wynikających ze stosunku podstawowego przenosi spór z płaszczyzny prawa wekslowego, na którym oparty był pozew wniesiony w postępowaniu nakazowym, na płaszczyznę stosunku prawa cywilnego. Jednak to pozwany ponosi ciężar dowodu, że roszczenie powoda z tego stosunku nie istnieje (tak zwłaszcza w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 24 czerwca 2005 r. V CK 780/2004 Monitor Prawniczy 2006/9 str. 491). Jeżeli bowiem występujący z powództwem o zapłatę jako remitent weksla własnego wystawionego przez pozwanego potwierdzi swe prawo dokumentem o cechach określonych w art. 101 Prawa wekslowego (co miało niewątpliwie miejsce w niniejszej sprawie), a pozwany nie udowodni zarzutów tamujących lub niweczących, Sąd w takiej sytuacji uwzględni żądanie na podstawie art. 28 ust. 2 w zw. z art. 104 ust. 1 Prawa wekslowego (wyrok SN z 18 listopada 1999 r. I CKN 215/98 OSNC 2000/7-8 poz. 128).

Nie mógł również odnieść pozytywnego dla pozwanej skutku w postaci oddalenia powództwa zarzut wypełnienia weksla niezgodnie deklaracją wekslową wobec przedawnienia roszczenia ze stosunku podstawowego. Zarówno w piśmiennictwie jak i w orzecznictwie (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 listopada 2004 roku, V CK 228/04, OSP 2005/11/130 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 lipca 2006 roku, II CSK 75/06) wyrażany jest pogląd, że na podstawie art. 10 Prawa wekslowego można powoływać się na niezgodność uzupełnienia blankietu weksla z otrzymanym upoważnieniem, polegającą na dokonaniu tego uzupełnienia już po przedawnieniu się zabezpieczonego roszczenia wynikłego ze stosunku podstawowego. Skoro, więc, tak jak w sprawie niniejszej, podstawą dochodzonego roszczenia jest weksel, mający wcześniej postać weksla in blanco, to Sąd miał obowiązek rozważenia, czy weksel został wypełniony zgodnie z umową, a w szczególności, czy w chwili jego uzupełnienia istniało nieprzedawnione roszczenie podlegające zabezpieczeniu (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 października 1971 roku, II CR 277/71, OSPiKA 1972/7-8/139; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 lutego 2005 roku, sygn. II CK 426/04, LEX nr 147229; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 grudnia 2004 roku, sygn. II CK 259/04, LEX nr 164.785; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 grudnia 2004 roku" sygn. II CK 170/04, LEX nr 146408).

W niniejszej sprawie weksel in blanco wystawiony przez K. S. służył zabezpieczeniu roszczeń powoda wynikających z umowy leasingu w tym roszczenia o zapłatę rat leasingowych, wszelkich innych opłat i należności wynikającym z umowy leasingu oraz odsetek za opóźnienie, odszkodowań i kosztów.

Nie może budzić wątpliwości, że wierzyciel lub też posiadacz weksla może go skutecznie wypełnić jedynie przed upływem terminu przedawnienia roszczenia wynikającego ze stosunku podstawowego. Niewątpliwym jest, że zobowiązania korzystającego z zawartej umowy leasingu względem finansującego są zobowiązaniami cywilnoprawnymi. Okres przedawnienia takich zobowiązań, zgodnie z treścią art. 118 k.c. wynosi 3 lata. Zgodnie z tym przepisem, jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi lat dziesięć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - trzy lata. Przedmiotowe roszczenia są roszczeniami związanymi z prowadzoną działalnością gospodarczą. Ponieważ przepis szczególny nie określa innego terminu przedawnienia tych roszczeń, to przedawnienie następuje w okresie trzyletnim. Umowa leasingu została wypowiedziana w dniu 03 czerwca 2013 roku. Strona powodowa poinformowała pozwanego oraz poręczycielkę o wypełnieniu weksla in blanco pismem z dnia 27 sierpnia 2013 roku. Pozew został wniesiony w dniu 25 września 2013 roku i z tego względu, nie sposób uznać, że weksel został wypełniony po upływie terminu przedawnienia roszczenia z umowy leasingu. Roszczenia wekslowe przeciwko wystawcy weksla własnego przedawniają się natomiast z upływem trzech lat od dnia płatności (art. 103 i 104 ust. 1 pr. wekslowego). Jest to jednolity pogląd orzecznictwa, znajdujący oparcie w orzecznictwie Sądu Najwyższego (wyroki SN: z dnia 4 czerwca 2003 r., I CKN 434/01, L.; z dnia 19 listopada 2004 r., V CK 228/04, OSP 2005, z. 11, poz. 130; z dnia 24 maja 2005 r., V CK 652/04, (...), nr 11, s. 34 oraz wyroki sądów apelacyjnych: w K. z z dnia 29 stycznia 2004 r., I ACa 1073/03, OSA 2004, z. 4, poz. 1 oraz w W. z dnia 16 grudnia 2004 r., I ACa 535/04, LEX Polonica). Mając zatem na względzie, że termin płatności weksla został określony na dzień 23 sierpnia 2013 roku nie sposób również przyjąć, że doszło do przedawnienia roszczenia wekslowego.

Wreszcie odnosząc się do zarzutu pozwanej dotyczącego braku przedstawienia jej weksla do zapłaty wskazać należy, iż wezwanie do wykupu weksla zostało wysłane pozwanej w dniu 27 sierpnia 2013 r. na adres wskazany przez nią w deklaracji wekslowej. Na dowód powyższego powód załączył wezwanie do zapłaty wraz z dowodem nadania (k. 21-23). Pozwana nie wykazała natomiast, aby informowała powoda o zmianie adresu lub aby wezwanie do zapłaty nie zostało jej skutecznie doręczone. Trudno przy tym zakładać, że rozwiązanie małżeństwa pozwanej z K. S. równoznaczne było ze zmianą miejsca zamieszkania pozwanej. Nadto w całą stanowczością podkreślić należy, że brak wezwania do wykupu weksla nie powoduje nieistnienia zobowiązania wekslowego i zwolnienia z obowiązania wystawcy weksla, lecz ma tylko taki skutek, że powoduje przesunięcie daty, od której należą się odsetki ustawowe za zwłokę. Mając zatem na względzie, że wezwanie do wykupu weksla zostało pozwanej prawidłowo i skutecznie doręczone tym samym żądanie odsetek od dnia wniesienia pozwu jest w pełni uzasadnione.

Konkludując, sformułowane przez pozwaną zarzuty nie mogły odnieść zamierzonego skutku i spowodować uchylecia nakazu zapłaty. Zdaniem Sądu w przedmiotowej sprawie strona powodowa zrealizowała ciężące na niej obowiązki i

wykazała, że dochodzi roszczenia zabezpieczonego wekslem z tytułu nienależytego wykonania przez pozwanego K. S. łączącej strony umowy leasingu nr (...) z dnia 16 marca 2009 r. poręczonego przez A. K. (2), a nadto przedstawiła wyliczenie sumy dochodzonej pozwem w piśmie procesowym z dnia 09 lipca 2015 r., stanowiącym odpowiedź na zarzuty od nakazu zapłaty, natomiast pozwana nie udowodniła, wbrew spoczywającemu na niej w tym przedmiocie ciężarowi dowodu, podnoszonych przez siebie zarzutów.

W przypadku wniesienia zarzutów od nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym, zgodnie z art. 496 k.p.c. po przeprowadzeniu rozprawy Sąd wydaje wyrok, w którym nakaz zapłaty w całości lub w części utrzymuje w mocy albo go uchyla i orzeka o żądaniu pozwu, bądź też postanowieniem uchyla nakaz zapłaty i pozew odrzuca lub postępowanie umarza. Mając na uwadze powyższe okoliczności i wywoły Sąd uznał, iż nie zostały udowodnione jakiegokolwiek okoliczności uzasadniające zmianę lub uchylenie nakazu zapłaty wydanego w stosunku do pozwanej A. K. (2) w dniu 07 października 2013 r. w sprawie o sygn. akt II Nc31884/13.

Z tego względu, na podstawie w/w przepisu, Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.

SSR Aleksandra Koman